

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

KÖNYVTÁRA

Szöveges indoklás
a 2006. évi számszaki költségvetési beszámoló jelentéshez

I. Szakmai beszámoló

Személyi és szervezeti változások

Az MTA Könyvtárának főigazgató-helyettese, dr. Domsa Károlyné 2006. október 31. napjával nyugdíjba vonult.

Vízi E. Szilveszter, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, 2006. május 1-jei hatállyal kinevezte prof. Náray-Szabó Gábor akademikust az MTA Könyvtára főigazgatójává.

A Lukács Archívum és Könyvtár a közgyűlés 2006. májusi döntése értelmében 2006. július 1-jei hatállyal visszakerült a Filozófiai Kutatóintézethez.

Kiemelkedő programok

A Magyar Tudomány Ünnepehez kapcsolódóan november 14-én az MTA Könyvtára egy újabb digitális gyűjteményét mutatta be az érdeklődőknek. Ezúttal a tibetisztika megalapítójának, Kőrösi Csoma Sándornak és hagyatékának szentelt internetes felületet a Könyvtár a Pro Bibliotheca Alapítvány anyagi hozzájárulásával.

A honlappal párhuzamosan Kőrösi Csoma Sándor és első életrajzírója, Duka Tivadar hagyatékának feldolgozása is befejeződött egy NKA-pályázat keretében, s így az állomány kereshető az MTAK on-line katalógusában.

Az MTA Könyvtár Keleti Gyűjteménye jelentős adományban részesült. Csalai Kégl Miklós úr, az adományozó célja az volt, hogy elősegítse a Gyűjteményben őrzött Kégl-könyvtár állományvédelmét, restaurálását, internetes katalógusban történő feldolgozását és ezzel a Kégl szellemiség továbbélését. Kégl Sándor (1862-1920) könyvtára mintegy 11 ezer darab könyvet, kéziratot és folyóiratot foglal magában.

Újabb kiadvány látott napvilágot a Könyvtár kiadásában. A Keleti Gyűjtemény 2000. júniusában tartott Goldziher Emlékkonferencia anyagát jelentette meg a Keleti Tanulmányok 12. köteteként.

Állománygyarapítás

A könyvvásárlásra fordítható szűk keretet NKÖM és NKA pályázati forrással tudtuk növelni, 5,2 millió forint értékben.

Mind a könyv, mind a folyóirat-állomány gyarapításában jelentős szerepet játszott a nemzetközi kiadványcsere. Főtitkári kiegészítő kerettel 22,7 millió forint, az Acta Physica átadásáért 7,3 millió forint, főtitkár-helyettesi támogatással további 8 millió forint értékben lehetőség nyílt arra, hogy az előző évi lemaradást is be tudjuk hozni. **2006-ban a cserére fordított közel 31 millió forint ellenértékeként 54,9 millió forint értékű könyv, illetve folyóirat került a könyvtár állományába!**

Ráfordítás (Ft)		2006. évi állománygyarapodás (Ft)	
könyvbeszerzés	11.504.219	könyv	11.504.219
folyóiratelőfizetés	39.778.641	folyóirat	39.778.641
speciális dokumentumok	57.000	kézirat, RMK	57.000
adatbázis, egyéb	1.201.870	adatbázis, egyéb	1.201.870
Lukács Archívum + NKFP pályázat	936.988	Vásárlás összesen	52.541.730
Vásárlás összesen	53.478.718		
csere 2005. évi pótlása	31.293.620	csere könyv	16.508.599
csere 2006. év	38.000.000	csere folyóirat	38.393.790
Csere összesen	69.293.620	Csere összesen	54.902.389
		Ajándék	16.928.219
Összes ráfordítás	122.772.338	Összes gyarapodás	124.372.338
ebből a csere 2005. évi pótlása	31.293.620		

A 2006. év gyarapodása összesen 9706 mű, így a teljes állomány, amely könyvet, bekötött folyóiratot, hangzó és képi dokumentumot, elektronikus információ-hordozót, kéziratot, valamint mikrofilmet tartalmaz, összesen **2.242.293 könyvtári egység**. A kurrens nyomtatott folyóirat címek száma 2155; a folyóiratok példányszáma 2176 darab.

Feldolgozás

A feldolgozott modern könyvek száma meghaladta a 8500 címet. Jelentősen bővült a távoli eléréssel is kereshető folyóiratok száma, az ALEPH adatbázisban 837 cím feldolgozását követően az év végére összesen 9.949-re emelkedett az online katalógusban elérhető folyóiratok száma.

A Kézirattár a kéziratokról 5283 rekordot készített. Az ALEPH adatbázisba 595 ösnyomtatványt (INC) és 694 XVI. századi nyomtatványt (RBK) vettek fel. A CD-

ROM adatbázisban kereshető régi magyar könyvek (RMK) tételeinek száma összesen 4811 rekord.

A Keleti Gyűjteményben 3296 digitalizált kép készült a genizáhról. Befejeződött a Stein-könyvtár teljes anyagának feldolgozása, benne 2500 fotó digitalizálása is.

A Mikrofilmtár 558 feldolgozott tétele megtalálható a Folio adatbázisban.

Szolgáltatások

Megbeszéléseket, egyeztetéseket kezdeményeztünk az akadémikus bibliográfia és a köztestületi publikációs adattár (KPA) összevonásáról. A kétféle gyűjtés jól kiegészíti egymást, így ősszel megállapodás született a két rendszer egybeolvasztásáról és közös továbbításáról.

Könyvtárközi kölcsönzés adataival a könyvtár az Országos Dokumentumellátó Rendszerben az előkelő hatodik helyet foglalja el, a beérkezett 3623 kérés több mint 90%-os teljesítésével.

A könyvtár 7272 beiratkozott olvasója 48.735 alkalommal használta a könyvtár törzs- és külön-gyűjteményeit, helyben használatra összesen 160.482 db. dokumentumot. Távhasználati eszközök igénybevételével 5913 alkalommal éltek olvasóink. Honlapunkat és az on-line katalógust összesen 116.568 alkalommal látogatták. A kölcsönzött dokumentumok száma összesen 216.790 db. mű volt.

Adatbázisok használatához folyamatosan készültek útmutatók, tájékoztatók; használóképzési programot összesen 30 órában, 46 fő részére tartottunk.

A reprográfiai szolgálat keretében önkiszolgáló gépeinken és megrendelésre összesen több mint 200.000 oldal másolat készült.

A számítógépes referenz szolgálat alapja továbbra is az idézettség listák összeállítása és a folyóiratok impact faktor listáinak összeállítása. 75 fő rendelt CD-ROM illetve DVD alapú szolgáltatást, ami 871.500 Ft árbevételt eredményezett. Ehhez kiegészítő szolgáltatásként nyomtatást is vállaltunk, összesen 28.550 Ft értékben.

Levéltár

A Levéltárban 2006-ban 144,6 ifm növekedés volt az iratállományban; folytattuk a begyűjtött anyag feldolgozását és elláttuk az MTA Titkárság és a Doktori Tanács irattári feladatait és a levéltári kutatószolgálatot. 2006-ban 15 kutató kért és kapott kutatási engedélyt. A kutatók 222 esetben 1775 raktári egységnyi anyagot kaptak kézhez és 1391 másolatot készítettünk.

Munkatársaink

A magyar kultúra napja alkalmából dr. Domsa Károlyné, a Könyvtár főigazgató-helyettese, aki 1997. október 1-től 2006. április 30-ig vezette a Könyvtárat, Bibliotéka Emlékérem-díjat kapott.

Dr. Mázi Béla, a Kézirattár munkatársa Főtitkári Dicséretben részesült.

A könyvtár 20 munkatársának összesen 116 publikációja jelent meg az év során. A könyvtárról, illetve a munkatársakról szóló írások száma 13, előadást 15 alkalommal tartottak a kollégák.

A kulturális szakemberek szervezett képzési rendszeréről, követelményeiről és a képzés finanszírozásáról szóló 1/2000. (I. 14.) NKÖM rendelet alapján a könyvtárban az elmúlt 7 év során 40 fő vett részt szakmai továbbképzésben és 2006-ban 11 fő fejezte be tanulmányait.

Rendezvények, programok

2006 márciusában volt 180 éves a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára. Ebből az alkalomból A „G. Telekiek alapítványa” címmel Körmeny Kinga és Mázi Béla írt tanulmányt a Magyar Tudomány 2006. márciusi számában.

Augusztus 19-én Hegedűs Endre zongoraművész nagy sikerű koncertet adott a Könyvtár olvasótermében a Pro Bibliotheca Alapítvány támogatásával.

A Koreai Köztársaság nagykövete, valamint az első titkár ellátogatott az Akadémia Könyvtárába. A megbeszélés során fölmerült, hogy a kultúra területén is szükséges lenne erősíteni az együttműködést.

Csingiz Ajtmatov világhírű író, jelenleg a Benelux államokban Kirgízia nagykövete tavasszal az Akadémián járt, s ez alkalommal a Kézirattárban is látogatást tett.

Olvasótermünk több esetben televíziós felvételek háttéréül szolgált.

Látogató csoportokat és egyéneket előzetes bejelentés alapján fogadunk és tartunk számukra bemutatót, ismertetést.

Záró gondolatok

Fontos kiemelni, hogy a könyvtár működőképességét és szolgáltatásainak szinten tartását csak pótelőirányzattal sikerült biztosítani, ami 2006-ban összesen 57,7 millió forint volt, kiegészítve az Acta Physica megvásárlására fordított 7,5 millió forinttal. Ugyanakkor a jóváhagyott költségvetés évek óta folyamatosan csökken, a 2006. évi elvonás 29,1 millió forint volt! A költségvetési megszorítások és a sorozatos elvonások veszélyeztetik a könyvtár folyamatos és hosszú távú működését, és teljesen ellehetetlenítik a 21. századi igényekhez igazodó fejlesztéseket.